

MODERN PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference

Kyiv, Ukraine

8-10 January 2024

Kyiv, Ukraine

2024

UDC 001.1

The 11th International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society” (January 8-10, 2024) SPC “Sci-conf.com.ua”, Kyiv, Ukraine. 2024. 2220 p.

ISBN 978-966-8219-87-0

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phanistic composition of Ukraine // Modern problems of science, education and society. Proceedings of the 11th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-8-10-01-2024-kiyiv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: kyiv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Authors of the articles

24. **Гаркуша М. А., Фадєєв О. Г., Лук'янова А. І., Райзер С. В.** 139
 ПОРІВННЯ КЛІНІЧНОЇ КАРТИНИ ХВОРОБИ БЛАУНТА ТА РАХІТУ. ОСНОВНІ МЕТОДИ ЛІКУВАННЯ ХВОРОБИ БЛАУНТА (ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ)
25. **Гвоздецька-Шаар М. Г., Лук'янова А. І., Райзер С. В.** 145
 ДІАГНОСТИЧНА ЗНАЧИМІСТЬ ІНТЕРЛЕЙКІНУ-6 ТА ІНШИХ ГОСТРОФАЗОВИХ ПОКАЗНИКІВ НА ПРИКЛАДІ ХВОРОЇ 54 РОКИ З COVID-19
26. **Голозубова О. В., Нестерова А. О.** 148
 ОСОБЛИВОСТІ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ РАКУ ЛЕГЕНІВ
27. **Денисова М. В., Коркач Ю. П., Сагач В. Ф.** 152
 ОКСИДАТИВНО-НІТРОЗАТИВНИЙ СТРЕС ЯК ОСНОВНИЙ МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ДОКСОРУБЦІНІНДУКОВАНОЇ КАРДІОТОКСИЧНОСТІ
28. **Дзевульська І. В., Маліков О. В.** 156
 НАУКОВА СПАДЩИНА ЧЕСЬКОГО ВЧЕНОГО ЯНА ЕВАНГЕЛІСТА ПУРКІНС
29. **Древаль М. В., Черкашина М. В., Ільченко Н. О.** 159
 ПАЛІННЯ ЗВИЧАЙНИХ ТА ЕЛЕКТРОННИХ ЦИГАРОК ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ
30. **Дружковська О. М.** 161
 ВИЯВЛЕННЯ МІКРООРГАНІЗМІВ РОДУ SALMONELLA В ВИПОРОЖНЕННЯХ ПАЦІЄНТІВ КОМУНАЛЬНОГО НЕКОМЕРЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЦЕНТРАЛЬНА МІСЬКА ЛІКАРНЯ» КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ» ПРОТЯГОМ 2023 РОКУ
31. **Єрмоєнко Р. Ф., Остапець М. О., Пономаренко Б. О.** 163
 КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНІ МАРКЕРИ В ПРОГНОЗУВАННІ РОЗВИТКУ КАРДІО-ЦЕРЕБРАЛЬНИХ УСКЛАДНЕНЬ НА ТЛІ МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ
32. **Завиленкова В. А., Бутко В. В., Трезуб П. О.** 166
 ДОСЛІДЖЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ВИНИКНЕННЯ ХРОНІЧНОГО ПАНКРЕАТИТУ
33. **Калінін Д. Е., Журавель Я. В.** 169
 РОЛЬ ОСВІЧЕНОСТІ У СПРИЯННІ ЗДОРОВОМУ СПОСОБУ ЖИТТЯ ТА ЗАПОБІГАННІ ЗАХВОРЮВАННЯМ
34. **Коцар О. В., Черкашина М. В., Ільченко Н. О.** 172
 БАКТЕРІАЛЬНИЙ ВАГІНОЗ - ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ЖІНОК
35. **Ляшенко В. П., Нусанов Є. А.** 175
 МЕНЕДЖМЕНТ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ МІОФАСЦІАЛЬНОМУ БОЛЮ У ПОПЕРЕКОВОМУ ВІДДІЛІ ХРЕБТА
36. **Матютенко В. А., Сульська В. В.** 182
 РІВЕНЬ ЕОЗИНОФІЛІВ КРОВІ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ФАКТОРІВ РИЗИКУ РОЗВИТКУ ЗАХВОРЮВАННЯ

НАУКОВА СПАДЩИНА ЧЕСЬКОГО ВЧЕНОГО ЯНА ЕВАНГЕЛІСТА ПУРКІНЄ

Дзевульська Ірина Вікторівна

доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри описової та клінічної анатомії
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця
м. Київ

Маліков Олександр Вячеславович

кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри описової та клінічної анатомії
Національного медичного університету імені О. О. Богомольця
м. Київ

Я. Е. Пуркіне – відома особистість у науці. Він починав як асистент кафедри анатомії Карлового університету в Празі, згодом став професором фізіології та патологічної анатомії університету в Братиславі, і на схилі свого життя знову повернувся до Праги. Тут він заснував першу самостійну кафедру фізіології, де викладалися гістологія, анатомія, антропологія, зокрема ембріологія, в якій він бачив живий функціональний процес, пов'язаний із морфологічним формуванням. Його ім'ям у підручниках названі волокна Пуркіне у серці та клітини Пуркіне у мозочку.

Спочатку Я. Е. Пуркіне мав лише простий мікроскоп, практично лупу, за допомогою якої вивчав рослинні тканини. У 1832 році він придбав досконалий для свого часу мікроскоп з майстерні віденського оптика С. Плессла, що дозволяв робити збільшення навіть у тисячу разів, і виконав мікроскопічне дослідження, що охоплювало майже всі органи та тканини. На прикладі гістологічних робіт Я. Е. Пуркіне можна наочно продемонструвати, що означає нова апаратура і техніка для наукових досліджень. Результати спостережень, здебільшого кардинального значення, Пуркіне повідомляв на лекціях, форумах лікарів та дослідників природи. Нажаль, здебільшого вони зберіглися лише у вигляді резюме або коротких повідомлень. Для Пуркіне було характерним вибирати для своїх учнів теми, які були основою для дисертацій, що

публікувалися під їх іменами. Але згідно змісту та методики є безперечним той факт, що Пуркіне через своїх учнів висвітлював свої власні ідеї та теорії. Одним із найважливіших є відкриття Пуркіне «зародкового пухирця». Я. Е. Пуркіне узагальнив дані, отримані в результаті дослідження курячого яйця, його структури та оболонки. Пуркіне висловився, що «зародковий пухирець» є нічим іншим як початком розвитку нового організму.

Як виявилось пізніше, Пуркіне знову відкрив клітинне ядро; це спостереження залишилося непоміченим і було забуте. Як уважний спостерігач, він ретельно описав ядро ооциту і зрозумів його значення. Своїм відкриттям «зародкового пухирця» Пуркіне заклав наріжний камінь у розвитку нового етапу ембріології та пізнання прогенезу.

Відкриття Пуркіне відбулося саме в той період, коли ембріологія, яка спиралася на той час переважно на гіпотези, поступово перетворювалася на сучасну науку як результат заслуг класичних реформаторів, таких як Х. К. Пандер, К. Є. фон Бер, Л. Вернер фон Бішоф, М. Х. Ратке, К. Б. Райхерт та інших. Відкриття зародкового пухирця у науковому світі мало великий резонанс і стало стимулом для дослідників при пошуку аналогічних утворень у яйцях інших тварин, вершиною якого стало відкриття ооциту ссавців.

Дослідження Пуркіне пташиного яйця привнесло багато інших нових даних про оболонки та кровопостачання. Пуркіне докладно описав стан оваріального фолікула. Ця робота є найбільшою серед творів Пуркіне.

Вчений приділяв постійну увагу ембріології. Свої лекції він починав з пояснення будови жіночих та чоловічих статевих органів, розвитку яйця, запліднення, дроблення, розвитку форми ембріона, отже, прямував від прогенезу та бластогенезу. Потім слідували глави з органогенезу та завершувалися лекції тератологією. При поясненні прогенезу і бластогенезу Пуркіне виразно використовував порівняльний аспект і наводив приклади з розвитку нижчих хребетних і безхребетних.

Я. Е. Пуркіне займався вивченням будови кістки та зуба. Він розробив методику виготовлення шліфів та щадної декальцинації кістки за допомогою

кислот, відкрив остецити, правильно описав їх форму та волокнисті відростки. Важливим відкриттям було описання утворення емалі. «Мембрану емалі» він описує як утворення, що складається з перепендикулярних волокон, зокрема кожне розглядав як залозу, призначену для виділення відповідних їй окремих волокон емалі. Пуркіне докладно описав амелобласти та їх секреторну роль при утворенні емалевої призми, що було підтверджено за допомогою електронної мікроскопії. Пуркіне також звернув увагу на протилежну полярність амелобластів та одонтобластів та зазначив, що утворення дентину та емалі зберігають взаємно протилежний напрямок.

Одним із найзначніших відкриттів Пуркіне – основні структурні елементи провідної системи у серці, які під назвою волокон Пуркіне відомі у фахових виданнях всього світу.